

G. W. Bogomolow: *Grundlagen der Hydrogeologie*. VEB Deutscher Verlag der Wissenschaften. Berlin 1958. 17×23,5 cm. 178 sider, 104 fig. DM 20,60.

En oversættelse fra russisk af en lærebog for ingeniører i hydrogeologi, der med bygningen af de talrige og store vandkraftværker i USSR er blevet et vigtigt fag. Bogen er vel illustreret med skitsetegninger, diagrammer og kort. Sidstnævnte er alle udvalgt med eksempler, der tilsammen giver et godt indtryk af disse forhold i Sovjetunionen.

N. Kingo Jacobsen.

Horst Andreae: *Grundwassermessungen, ihre Aufgaben und Verfahren im Dienste der Landeskultur*. VEB Deutscher Verlag der Wissenschaften. Berlin 1959. 16,5×23 cm. 47 sider, 12 fig. DM 8,60.

Bogen gør målinger af grundvandets højde, temperatur og strømninger til genstand for nærmere behandling. Der sker specielt omtale af de elektriske fjernregistreringer, således en metode for temperaturmålinger, tre for måling af grundvandstanden og to for måling af strømhastigheder, hvoraf den ene endvidere medtager strømretninger.

N. Kingo Jacobsen.

Fritz Machatschek: *Geomorphologie*. 7. erweiterte Aufl. B. G. Teubner, Stuttgart 1959. Mit 89 Abbildungen. 219 sider. 16×23 cm. DM 12,80.

B. W. Sparks: *Geomorphology*. Geographies for Advanced Study. Ed. by Prof. S. H. Beaver. Longmans, Green & Co. Ltd. London 1960. XX + 371 sider. 14,5×22 cm. 201 fig., 32 pl. Pris 37/6.

Otto Maull: *Handbuch der Geomorphologie*. 2. Aufl. Verlag Franz Deuticke, Wien 1958. 600 sider+XLIV pl. 53 fig. og 16 tabeller. 17×24 cm. Ø.Sch. 444,—.

S. W. Wooldridge & R. S. Morgan: *An Outline of Geomorphology*. The physical basis of Geography. 2. ed. The University Geographical Series, ed. by L. Dudley Stamp. Longmans, Green & Co. Ltd. London 1959. 409 sider, 271 fig. 14,5×22 cm. Pris 32 sh.

M. Derruau: *Précis de Géomorphologie*. 2. éd. Masson et Cie, Paris 1958. 395 sider, 164 fig., 50 pl. 18,5×25 cm. 3000 fr.

Herbert Louis: *Allgemeine Geomorphologie*. Lehrbuch der Allgemeinen Geographie, Band I. Walter de Gruyter & Co. Berlin 1960. 17,5×24,5 cm. XVIII+354 sider med 100 fig., 98 billeder og 2 kort. DM 36,—.

Hans Weber: *Die Oberflächenformen des festen Landes*. B. G. Teubner, Leipzig 1958. 17×23 cm. 350 sider med 245 fig. + 103 fotos på 34 tavler. DM 28,80.

At geomorfologien som geografisk disciplin har en stærk stilling i nutiden, både forsknings- som undervisningsmæssigt, fremgår af den store række håndbøger og lærebøger i geomorfologi, der kommer på bogmarkedet. Det drejer sig dels om gamle anerkendte værker, der som Machatschek's og Maull's nu foreligger i henholdsvis 7. og 2. udgave, dels om helt nye sammenstillinger af de geomorfologiske temaer, som f. eks. Louis' bog i serien af lærebøger over alm. geografi.

Fremskridt i erkendelse sker almindeligvis ikke jævnt fordelt på alle landskabsstudiets forskningsfelter. I ordets bedste betydning kan man

tale om moderetninger også inden for videnskab, for så vidt som aktiviteten periodevis koncentrerer sig snart inden for én disciplin, snart inden for en anden. De aride zoners formverden og det kraftsammenspil, der præger reliefudviklingen her, har således den sidste snes år været en frontzone, i hvilken der er gjort store erobringer med hensyn til ny viden. Den klimatiske geomorfologiske synspunkter er her trængt igennem med særdeles gunstige resultater til følge. Eksempelvis kan, som det fremgår af Derruau's bog, ørkenområdernes ækvatoriale randzone skarpt adskilles fra den polvendte som følge af de kemiske processers stærke aktivitet i førstnævnte, hvor nedbørsperiode er sammenfaldende med tidspunkt for høje temperaturer, medens sidstnævnte karakteriseres ved det forhold, at regnen på fastlandenes vestsider falder i den kolde årstid.

Inden for kystforskningen er en række ny betragtningmåder blevet gennemført som resultat af udvidet viden om den postglaciale havstigning. En række fænomener, der før stod isolerede, lader sig derved indordne under samlende synspunkter. Rias- og fjordkysternes store globale udbredelse får sin forklaring herigennem, idet vor tidsalder er en typisk transgressionsperiode. Tragtformede flodmundinger, hvis oprindelse man før satte primært i forbindelse med tidevandsbevægelserne, får nu en naturlig forklaring som resultat af havets indtrængen i landskabets lavninger. Det ny kendskab til såvel mangrove- som marsktopografi har også vist, at der forekommer mange analogier i disse iøvrigt så forskellige miljøer; landprilen ved Vesteuropas marskkyster synes således helt at svare til den kanal, der almindeligvis skiller fastlandskysten fra de foranliggende mangrove-øer f. eks. langs Sydamerikas nordkyst.

Ovennævnte håndbøger er yderst forskelligartede med hensyn til fremstillingsform, å jour-føring og illustrationsteknik. Derruau illustrerer med simple tavletegninger, der altid understreger det karakteristiske på elementer måde. Hans tekst er til gengæld udførlig, original i den pædagogiske opstilling og i høj grad å jour-ført. Maulls store håndbog har sin fordel i de omfattende eksempelsamlinger og den bredt omfattende skildring, der dog på visse felter er mindre up to date. Machatschek dyrker den kortfattede, præcise form, og såvel skildring som litteraturlister viser, at redaktionen har fulgt med i den sidste udvikling.

Louis' bog er faglig præcis, og illustrationsstoffet i teksten omfatter kun de mest nødvendige saglige skitser, idet et interessant fotografisk billedstof er samlet i en særlig heftet billedafdeling. De forskningsresultater, der fra svensk side er fremkommet angående marskdannelsens dynamik, er mærkelig nok endnu ikke nået at komme med i denne bog, der iøvrigt i allerhøjeste grad er fulgt med tiden.

Weber disponerer sin bog i høj grad klimatisk-geomorfologisk, og på dette område har den sin styrke, medens til gengæld nyere samleværker af kystmorfologisk art ikke får lejlighed til at præge fremstillingen.

Sparks' og Wooldridge-Morgan's bøger er typisk angelsaksisk saglige i dette ords bedste betydning. Nøgtternt præcise stregtegninger bringer formforhold til beskuelse på effektiv måde, og velvalgte fotografier viser signifikante landskabselementer.

Samtlige bøger bringer udførlige litteraturlister og nyttige indeks.

Axel Schou.